



11.08.2015

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Vero-osasto

valtiovarainministerio@vm.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM062:00/2015, 22.6.2015

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi väliaikaisesta menettelystä verotuksen oikaisemiseksi ja rikosprosessin estämiseksi oma-aloitteisesti annettujen tietojen perusteella

Valtiovarainministeriö pyytää sisäministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väliaikaisesta menettelystä verotuksen oikaisemiseksi ja rikosprosessin estämiseksi oma-aloitteisesti annettujen tietojen perusteella. Laki sisältäisi niin sanottua tehokasta katumista verotuksessa koskevat säännökset ja sitä sovellettaisiin vuoden 2016 aikana.

Sisäministeriö pitää esitettyä lakimuutosta kannatettavana, mutta katsoo, että lakiesityksellä ei hyödynnetä kaikkia niitä mahdollisuuksia, joihin tehokasta katumista voisi kohdistaa.

Lain on tarkoitus olla väliaikainen ja asiaa perustellaan lakiesityksessä sillä, että Suomi on vahvasti mukana tietojenvaihdon kehittämishankkeissa. Suomi alkaa soveltaa ensimmäisten valtioiden joukossa OECD:ssa kehitettyä ja G20-maiden hyväksymää automaattisen tietojenvaihdon globaalia standardia. Lisäksi veroalan hallinnollisen yhteistyön direktiivi (2011/16/EU) joulukuussa 2014 hyväksytyine muutoksineen on oleellinen osa automaattisen tietojenvaihdon kokonaisuutta. Automaattisen tietojenvaihdon voidaan katsoa pienentävän tarvetta tehokkaan katumisen sääntelylle.

Toisaalta lakiesityksessä esitetään myös näkemys siitä, että automaattisen tietojenvaihdon kehittyminen ja tehokkaan katumisen sääntely on mahdollista nähdä myös toisiaan täydentävinä välineinä. Vaikka automaattinen tietojenvaihto toimisi tehokkaasti, osa ulkomailla olevista varoista ja saaduista tuloista saattaisi jäädä tavoittamatta. Tehokkaan katumisen sääntely myös kannustaisi ilmoittamaan tulot Suomeen sen sijaan, että ryhdyttäisiin uusiin järjestelyihin varojen piilottamiseksi. Sisäministeriö esittääkin lakia pysyväksi, jotta voitaisiin saada verovelvolliselle jatkuva mahdollisuus palata "hairahduksen tieltä" Ruotsin ja Norjan lainsäädännön mukaisesti. Tehokkaan katumisen lainsäädännön tavoitteena tulisi olla kustannustehokkaalla tavalla lisätä verotuloja lyhyellä aikavälillä, mahdollistaa jatkuva oikeiden tietojen ilmoittamisen ja siten lisätä oikein toimimista pidemmällä aikavälillä. Jos myöhemmin ilmenisi, että laki on käynyt tarpeettomaksi, se voitaisiin kumota.

Lisäksi tehokkaan katumisen tulisi kohdistua myös kotimaassa ilmoittamatta jätettyjen tulojen esille tuomiseen ilman kaavamaisista rikosprosessista. Menettely mahdollistaisi vähentää verohallinnon esitutkintaviranomaiselle tutkittavaksi ilmoittamien sellaisten verorikosten ilmoitusten määrää, jossa rikos olisi näytöltään selvä ja esitutkinnan lopputuloksena olisi kaavamainen tuomioistuinkäsittely. Nämä asiat olisi tarkoituksenmukaista käsitellä vain hallinnollisessa menettelyssä.

Lakiesityksen tavoitteena on saada yksityishenkilöt ilmoittamaan ulkomaille sijoitetut varat ja niistä saadut tulot, jolloin se koskisi vain luonnollisten henkilöiden ja kotimaisten kuolinpesien tuloverolain tai perintö ja lahjaverolain mukaisia tuloja.

11.08.2015

Sisäministeriön näkemyksen mukaan lakimuutos tulisi kohdistaa myös oikeushenkilöihin ja sen tulisi koskea kaikkia verolajeja, jotta toteutuisi verovelvollisten yhdenvertaisen kohtelun vaatimus. Valtiovarainministeriö on raportissaan tehokkaasta katumisesta (VM148:00/2014) tuonut esille mahdollisuuden kohdistaa tehokaan katumisen myös kotimaisiin tuloihin, kaikkiin verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntitapoihin, kaikkiin tuloihin ja verolajeihin sekä oikaisuvaatimuksiin. Tässä lakiesityksessä olisi tullut käsitellä myös näiden toimenpiteiden mahdollistaminen.

Lakiehdotuksen perusteluissa on tuotu esille ilmoitettujen varojen alkuperän selvittämisen tärkeys, jotta rikollisella menettelyllä hankittuja varoja ei saataisi pestyä lailliseksi tuloksi. Sisäministeriön näkemyksen mukaan nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa asian selvittämisen, koska verohallinto voisi tehdä tarvittaessa ilmoituksen rahanpesun selvittelykeskukselle. Lakimuutos saattaisikin lisätä jonkin verran verohallinnon tekemien rahanpesuilmoitusten määrää ja sitä kautta myös poliisin rikosilmoitusten määrää.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Antti Simanainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö SM 11.08.2015 klo 20:30. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Petteri Orpo
Päivi Nerg
Mikko Kortelainen
Kauko Aaltomaa